

**Fővárosi Ítéltábla**  
**22.Pf...../2015/5.**

A Fővárosi Ítéltábla

a dr. Knáb Gabriella ügyvéd (fél címe 1) által képviselt  
**felperes neve (felperes címe) felperesnek**

a Tóth Ügyvédi Iroda (fél címe2) által képviselt  
**Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet (alperes címe) alperes ellen**

**kártérítés megfizetése** iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2014. november 19. napján hozott 27.P...../2014/17. sorszámú ítélete ellen a felperes által 19. és 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 1.500.000,- (egymillió-ötszáz ezer) Ft kereseti illetéket az állam viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 63.500,- (hatvanháromezer-öttszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 2.080.000,- (kettőmillió-nyolcvanezer) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

**I N D O K O L Á S :**

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000,- Ft perköltséget.

Indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperest börtönbüntetésének letöltése céljából 2013. március 25. napján fogadta be az alperesi intézet. Egészségügyi befogadásakor 110 kg-os testsúlyt mértek nála, fekvőbetegként vették fel, tekintettel arra, hogy anamnézisében megbetegedések szerepeltek. Állapotának tisztázása és gyógyszereinek beállítása érdekében 2013. április 3. napján a

Büntetés-végrehajtás Központi Kórházába szállították, ahol 2013. április 17-ig tartózkodott. Magas vérnyomás betegséget állapítottak meg nála, szigorú fizikai kíméletet írtak elő, és meghatározták, hogy milyen gyógyszereket kell szednie. Ezek között szerepelt a Nitroderm TTS (NTTS) tapasz is. Az alperesi intézetbe a felperes 2013. április 18-án fekvőbetegként került vissza, az orvos vizsgálata után megállapította, hogy jó általános állapotban van, ezért a betegszobáról lakózárkába helyezték. Fekvési engedélyt kapott, és engedélyezték, hogy az épületben étkezhessen. Orvosi vizsgálatra 2013. május 9-én jelentkezett azzal, hogy köhög és fáj a homloka, ekkor gyógyszerrel ellátták. Következő alkalommal 2013. május 15. napján gyógyszereit rendelték meg, úgy szintén 2013. június 12-én is. A felperes 2013. június 18-án torokfájással és köhögéssel jelentkezett orvosi vizsgálatra, és 19-től 23-ig fekvőbetegként kezelte az alperes. Ezt követően 2013. július 10. napján járt orvosnál, gyógyszereit felírták. Július 17-én azzal a panasszal jelentkezett, hogy puffad a hasa, székrekedése van, a széklete nem véres. Phenolphtalein tablettát kapott. Utána panasza nem volt, majd ezt követően 2013. augusztus 8. napján gyógyszer rendelés érdekében járt az orvosnál. Augusztus 28. napján kérésére orvos vizsgálta, az egyik gyógyszernél tablettá helyett kapszula formát kért és kapott. 2013. szeptember 5., majd október 2. napján szintén gyógyszer rendelés érdekében járt az alperes orvosánál. Október 7-én azzal a panasszal jelentkezett, hogy köhög, fáj a torka, 9-én pedig visszament azzal, hogy köptetőt szeretne. Ellátása mindkét alkalommal megtörtént, a szükséges gyógyszereket megkapta. Október 17-én járt újra orvosnál, egy hónapra gyógyszereit kiírták, majd pedig november 13-án köhögés panasszal, melyet elláttak, és szintén egy havi gyógyszerei felírására került sor. Utolsó alkalommal 2013. december 19-én kapott gyógyszert. A felperes büntetés félbeszakítása iránti kérelmet terjesztett elő, melyet az alperesi intézet a 2013. június 20-i határozatával elutasított. Annak indokolása szerint belgyógyászati kivizsgálása a Központi Kórházban megtörtént, a gyógyszeres terápiát beállították. Nem merült fel implantátum beültetésének szükségessége, de annak kontrollja a büntetésvégrehajtás keretein belül is megoldható. A BV Országos Parancsnoksága a ....../...-/2013. számú határozattal a felperes félbeszakítás tárgyában hozott határozat elleni panaszát elutasította. Ezt követően a felperes 2013. október 15. napján enyhébb fokozatba helyezés iránti kérelmet terjesztett elő. Az alperes megkezdte a szükséges eljárást azonnal, véleményezte, és október 24. napján bíróság elé terjesztette a kérelmet. Az eljárás a Székesfehérvári Törvényszéken Bv...../2013. szám alatt 2013. október 30. napján indult. Hiánypótlás elrendelésére nem került sor, a kérelemnek november 20. napján kelt végzésével a bíróság helyt adott. Ugyanezen napon az alperes a felperest fogház fokozatnak megfelelő zárkába helyezte át. Ezt követően őt 2014. január 1. napján feltételes szabadságra bocsátották. Szabadulását követően a felperesnél kártérítési kérelmet terjesztett elő, majd bírósághoz fordult. A felperes foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétsége, és más bűncselekmények miatt feljelentés is tett, a nyomozást a Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya a Nyom...../2013. számú határozatával, figyelemmel arra, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, megszüntette.

Az elsőfokú bíróság részletesen ismertette a felperes kereseti kérelmeit, valamint az alperes ellenkérelmét.

A kereset elbírálása során figyelemmel volt az 1979. évi 11. tvr. (Bv.tvr.) 35. § (1) bekezdésére, és a 13/1996. (XII.23.) IM rendelet 1. § (2) bekezdésére. Megállapította, hogy felperes keresetét elévülési időn belül terjesztette elő. Erdemben a keresetet a Bv.tvr. 25. § (1) bekezdés b) pontja, valamint az annak végrehajtási szabályairól szóló 6/1996. (VII.12.) IM rendelet (Vhr.) 38. §-a, 39. §-a, továbbá az 5/1996. (III.6.) IM 11. § (1) bekezdése alapján bírálta el.

Megállapította, hogy az alperesi intézményben van egy egészségügyi osztály, ahol található a rendelő és a kezelőhelyiség, valamint négy zárka. Ezekben a zárkákban azokat a fogvatartottakat helyezik el, akik valamely oknál fogva szorosabb felügyeletet, megfigyelést igényelnek. Azokat a

krónikus megbetegedésben szenvedő fogvatartottakat, akiknek általános állapota jó, stabil paraméterekkel rendelkeznek, nem az egészségügyi osztályon helyezik el. A felperesnek a magas vérnyomás alapbetegsége mellett az állapota megfelelő volt, így nem volt indokolt ezen osztályon való elhelyezése. Azokban az esetekben, amikor erre mégis szüksége volt, felvételét követően, és mielőtt a központi kórház a gyógyszereit beállította, valamint 2013. június 18. és 23. napja között fekvőbetegként ezen az osztályon tartózkodott.

Kifogásolta a felperes, hogy zárkája a felügyelettől távolabb helyezkedett el, így nehezen tudott volna segítséget hívni. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperesi intézményben a börtön és a fogház fokozatú elítéltek zárkáit napközben nyitva tartják. A felperes nem dolgozott, fekvési engedélyt kapott, így napközben a zárkában tartózkodhatott. A nyitva tartott ajtó lehetővé tette, hogy rosszulléte esetén akár a közelben lévő többi elítélttől, akár a felügyelettől segítséget kérjen. Az a körülmény, hogy a zárkában meleg volt, illetve zsúfoltságot tapasztalt a felperes, nem alapozza meg az alperes kártérítő felelősségét. Az adott fogvatartotti létszám és a rendelkezésre álló börtönkapacitás, valamint az ebből fakadó zsúfoltság objektív körülmény. A börtönviszonyok ezen körülményei miatt nem vonható felelősségre az alperes, különös tekintettel arra, hogy neki befogadási kötelezettsége van, és nincs jogszabályi felhatalmazása arra, hogy a bíróság által elrendelt előzetes letartóztatást, illetve jogerősen kiszabott szabadságvesztést ne hajtsa végre helyszűkében.

Hivatkozott az elsőfokú bíróság az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 339. § (1) bekezdésére, és megállapította, hogy a zsúfoltság és az ebből eredő kellemetlenségek nem felróhatóak az alperesnek. A felperes szabadságvesztés büntetését töltötte, a szabadságelvonás szükségképpen kényelmetlenségekkel jár, az elítéltek a megszokott életritmusukat nyilvánvalóan nem tudják folytatni, alkalmazkodniuk kell, a mozgásukat és tevékenységüket teljes mértékben meghatározó rendszerhez.

Hivatkozott az 5/1998. (III.6.) IM rendelet 1. § (4) bekezdésére, valamint 8. § (1) és (4) bekezdéseire. Rögzítette, hogy a felperes állította, hogy az NTS tapasztalata bőrirritációt váltott ki, és ezt jelezte, de változás nem történt. Személyesen úgy nyilatkozott, hogy 2013. májusában járt az orvosnál ezzel a panasszal, és az őt vizsgáló **(név1)**-nek mutatta a mellkasán lévő elváltozást. Ezt az állítását azonban alátámasztani nem tudta. Ellentmond annak az alperes által 2. sorszám alatt csatolt egészségügyi dokumentáció is. A felperes 2013. május 19-én és 15-én volt orvosnál, ekkor nem **(név1)** látta őt el. A megjelenésére gyógyszerrendelés, illetve korábban kiadott engedélyek hosszabbítása érdekében került sor. A felperes azon állításának, hogy igényeit, panaszait az orvos nem vette figyelembe, ellentmond, hogy amikor 2013. augusztus 28-án egy gyógyszer tabletta formátuma helyett kapszulát kért, azt az orvos engedélyezte, és gyógyszertartási engedélyt is kapott. Gyógyszerellátásával kapcsolatban az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes személyesen úgy nyilatkozott, hogy miután engedélyezték, 30 napra előre megkapta az ellátást, és saját magát gyógyszerelte. A gyógyszertartási engedélyen szereplő dátumok azt jelentik, hogy akkor vette át a gyógyszereit. Az egészségügyi dokumentáció szerint a felperes 2013. október hónapban kapott ilyen engedélyt, gyógyszereit október 15. napján kiírta az orvos, és október 17. napján azokat megkapta. Novemberben gyógyszerrendelés érdekében 13-án jelent meg orvosnál, gyógyszereit igazolás szerint 15-én vette át. A következő adag gyógyszer 2013. december 19. napján kapta meg, ekként tudomása volt arról, hogy a gyógyszerek megrendelése és átvétele között bizonyos idő eltelik. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperest haspuffadási és székrekedési panaszára gyógyszert, 10 db Phenolphthalein tablettát kapott, és ezzel a panasszal többször nem jelentkezett. Rögzítette továbbá **(név1)** tanú vallomását, ezen felperesi panasz kapcsán.

Felperes azon állítása vonatkozásában, mely szerint az alperes nem megfelelő egészségügyi ellátása és ételmezése következtében szív- és érrendszeri megbetegedése jelentősen romlott, utalva a Vhr. 147. § (1) bekezdésére, 7. számú mellékletére, továbbá az alperesi házirend III. fejezet 2. cím 3. pontjára, megállapította, hogy a felperes nem kérte speciális fogyasztó diéta biztosítását. Azt

azonban 2009. május 18. napjától tudja, hogy szívbeteg. A S. E. Kardiológiai Központja ekkor kelt zárójelentésében rögzítette, hogy amennyiben állapota gyógyszeres kezelés mellett nem javul, vagy romlik, akkor ICD implantáció lehetősége is felmerül. A felperes ezt követően 2014. augusztus 24. napján került az egyetem V. Klinikájára, ahol kivizsgálása során ismertté vált, hogy implantátum található a szervezetében, valamint további szűkület igazolódott. Szívelégtelenségi gondozásba vonták azzal, hogy 2014. szeptember 17-én implantátum beültetése prognosztizált.

Az elsőfokú bíróság a felperes feljelentése folytán indult nyomozási eljárásban kirendelt orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy az alperes a felperes számára folyamatos és szakszerű ellátást nyújtott, a szakma szabályainak megfelelően járt el. Az alperesi intézetbe történő felvétele és feltételes szabadságra bocsátása közötti időszakban nem következett be állapotromlás, amely alapján feltétlenül indokolt lett volna kardiológiai beavatkozás.

Hivatkozott a Bv.tvr. 2. § (5) bekezdésére, valamint a Vhr. 178. § (1) és (2) bekezdéseire, megállapítva, hogy a büntetés félbeszakítása iránti kérelme folytán az eljárást szabályszerűen lefolytatták, a szükséges orvosi véleményt is kikérték. A már hivatkozott orvosszakértői vélemény alátámasztotta az alperesi intézet orvosának azon álláspontját, mely szerint halaszthatatlan kardiológiai beavatkozásra nem volt szükség.

Utalt az elsőfokú bíróság a Bv.tvr. 40. § (2) bekezdésére, valamint a Vhr. 3. számú melléklet 2. pontjára, és megállapította, hogy nem sértett jogszabályt az alperes, azzal, hogy bizonyos időtartamban nem tudott televízió készüléket biztosítani gazdálkodási nehézségei következtében. Nem köteles tájékoztatni az elítélteket arról, hogy a televízió készüléket akár átmenetileg, akár véglegesen egy zárkából elviszik. Az a felperes művelődéshez való jogát nem sértette, mert egyéb módon is folytathatott önképző tevékenységet.

A Bv.tvr. 36. § (1) bekezdés c) pontjára, valamint a Vhr. 88. § (1) bekezdésére, és az alperesi intézet házi rendjének VII. fejezet 3. címére utalva az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes maga nyilatkozott akként, hogy hozzátartozója látogatási engedélyét nem vitte magával. A házirend értelmében emiatt nem léphetett az intézet területére, az alperes nem sértette meg a látogatás rendjére vonatkozó előírásokat.

A Bv.tvr. 7. § (2) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása iránti kérelmét 2013. október 15. napján terjesztette elő, az a Bv. bíróhoz 2013. október 30. napján megérkezett, ekként alperes jogszabályi határidőt nem mulasztott. A felperes azon állítását, mely szerint az alperes hiányosan teljesített, alátámasztani nem tudta, a beszerzett bírósági iratok szerint hiánypótlásra nem volt szükség.

Helyesen hivatkozott az alperes arra az elsőfokú ítélet alapján, hogy nincs olyan rendelkezés sem a Bv.tvr.-ben, sem annak végrehajtási rendeleteiben, mely az intézet számára előírná, hogy nyugdíjazás iránti kérelmet intézzon. Azt az elítéltnak saját magának kell intéznie. Ha egészségügyi adataira azzal kapcsolatos nyilatkozatra van szükség, annak megadása iránti kérelmet előterjeszthet, de ilyet a felperes a perben nem igazolt.

Az elsőfokú bíróság mindezekre figyelemmel megállapította, hogy a felperes keresete alaptalan, és azt elutasította. Mellőzte a felperes által a baracskai intézet diabetikusa, **(név2)** pszichológus, **(név3)**, **(név4)**, **(név5)**, **(név6)** volt zárkatársak tanúkihallgatását, továbbá helyszíni tárgyalás vagy helyszíni szemle tartása iránti bizonyítási indítványait. Rögzítette, hogy az alperesi intézetnek nincs diabetikusa, az nem is kötelező. Álláspontja szerint sem a pszichológus, sem a zárkatársak meghallgatásától nem volt olyan vallomás várható, amely a történeti tényállás eltérő megállapítását eredményezhetné. Lényegtelennek találta, hogy kinek a hibájából és milyen okból került sor a televízió zárkából történő kivitelére, és azt is hogy más fogvatartott hozzátartozóját beengedték-e vagy sem látogatási engedély nélkül. A helyszíni szemlével kapcsolatban kifejtette, hogy nem vitás a zárkák zsúfoltsága, de ez önmagában nem alapozza meg az alperes felelősségét, annak megítélése pedig, hogy a zárka az egészségügyi felügyelettől milyen távolságra helyezkedett el, a perben jelentőséggel nem bírt.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsősorban annak hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, valamint új határozat hozatalára utasítása iránt. Állította, hogy az elsőfokú bíró nem volt az ügyében pártatlan, a kért jegyzőkönyveket nem küldte meg részére, az általa indítványozott tanúbizonyításnak nem adott helyt, és a bizonyítási indítvány elutasítását ítéletében nem indokolta. Egyéb okiratok beszerzését is indítványozta, mely bizonyítási indítványnak szintén nem adott helyt az elsőfokú bíróság. A tárgyalások során pedig a szakvéleményeket nem ismertette. Állította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratanyagból megalapozatlan és ellentmondásos megállapításokat tett. Lényeges információk nem kerültek az ítéletbe, legfontosabb betegségeit nem sorolta fel, holott azokat szakértő is megállapította. Kiemelte a szívingerület képzési és vezetési zavart, a bal szívfél elégtelenségét ezek közül. Állította, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az 5/1998. (III.6.) IM rendelet 8. § (4) bekezdésében foglaltakat, habár okirat bizonyítja, hogy szabadulása után elvégzett szűrővizsgálat pozitív eredményt hozott, mely korábban is megállapítható lett volna. Hivatkozott arra, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alátámasztották, hogy az alperesnek módja és lehetősége lett volna egy súlyos szívbeteg elítéltet jobb és elfogadhatóbb, az uniós normáknak megfelelő módon elhelyezni, de ezt nem tette meg. Sérelmezte, hogy az alperes a tárgyalások során az általa megvásárolt élelmiszerek körében úgy nyilatkozott, hogy azokat ő fogyasztotta el, holott nem tudhatja, hogy valójában mi lett azoknak a sorsa. Állította, hogy alaptalanul állította alperes azt, hogy nem jelent meg rendelésen, nem kérte a gyógyszereit, és ez volt az oka annak, hogy gyógyszert nem is kapott. Kifogásolta, hogy az alperes indítványa ellenére nem mutatta be, milyen ételeket készítenek az intézetben, valamint az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása iránti kérelme iratanyagát visszatartotta, és nem csatolta.

Külön sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperes jogi képviselője részére ügyvédi díjat állapított meg, holott az alperes jogi képviselő is a per során rosszhiszeműen járt el. Valótlan iratokat nyújtott be, és valótlan állításokat közölt az elsőfokú bírósággal.

Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatására irányult, állítva, hogy az iratellenes, hiányos, valamint a kérelem tárgyán túlterjeszkedő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet megfelelően bírálta el az anyagi jogi és a büntetés-végrehajtásra vonatkozó szabályokat helyesen értelmezve, az eljárási törvényt betartva, megalapozott döntést hozott. Hangsúlyozta, hogy a felperes figyelmen kívül hagyta az egészségügyi dokumentációit, melyek nem egyedül az alperesnél keletkeztek, saját kézzel írt nyilatkozatait, valamint az Esztergomi Rendőrkapitányság tájékoztatását, amelyekből a per során nyilvánvalóvá vált állításainak megalapozatlansága. A per folyamán a felperes többször is ellentétes nyilatkozatokat tett, állításait nem tudta igazolni, melyből az a következtetés vonható le, hogy azok a valóságnak nem felelnek meg.

Hangsúlyozta, hogy a felperes fellebbezésében olyan új tény, vagy körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság ne vizsgált volna, nem adott elő. Utalt arra, hogy a felperes a per folyamán nem volt együttműködő, annak ellenére, hogy az eljáró bíróság jogairól és kötelezettségeiről a perben több alkalommal tájékoztatta, valamint azok jogkövetkezményeiről is.

Kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott 5/1998. (III.6.) IM rendelet 8. § (4) bekezdése szűrővizsgálat vonatkozásában szabályról nem rendelkezik, és a felperes nem vezette le, hogy erre a következtetésre mi alapján jutott. Utalt a felperes által az úgynevezett stent beültetésével kapcsolatos nyilatkozataira, melyeket ellentmondásosnak állított.

Hangsúlyozta, hogy a felperes nem fejtette ki, hogy miként és mely módon lett volna lehetősége az alperesnek őt jobb és elfogadhatóbb uniós normáknak megfelelő módon elhelyeznie.

A felperesi élelmiszer vásárlásával kapcsolatban előadta, hogy felperesnek kellett volna bizonyítania az elsőfokú eljárásban, hogy az általa megvásárolt termékeket más személy fogyasztotta el. Ennek nem tett eleget, és nem zárható ki az sem, hogy a megvásárolt cigarettát a felperes személyesen fogyasztotta el, utalt e körben a felperes által előadott hosszabb ideig tartó kábítószer fogyasztásra.

Hivatkozott arra, hogy a felperes orvosi rendelésen való megjelenéseivel kapcsolatban az alperes tényeket adott elő.

Az élelmezéssel kapcsolatban kiemelte, hogy a 2013. április 16-i kórházi zárójelentésben koleszterinmentes terápiáról említés nem található. A felperes az épületben kérte rendszeresen étkezését, valamint a hozzátartozójától érkezett pénz jelentős részét vásárlásra fordította.

Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása iránti kérelem visszatartásával kapcsolatosan kifejtette, hogy a felperesnek módja és lehetősége lett volna arra, hogy ezen iratokat szabadságvesztése idején, vagy azt követően beszerezze a Székesfehérvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjától, a keresetéhez való csatolás érdekében. Ennek azonban nem tett eleget annak ellenére, hogy a 2013. november 20. napján megtartott tárgyaláson a Bv. bíró előtt megjelent, kérelmét pedig elmondása szerint ezt megelőzően terjesztette elő.

Az eljárás során kifejtett rosszhiszeműséggel kapcsolatban állította, hogy a perben együttműködően, konstruktív módon járt el, valamennyi iratot, adatot az elsőfokú bíróság rendelkezésére bocsátotta.

Az Európa Tanács Kínzás és Embertelen, vagy Megalázó Büntetések, vagy Bánásmód Megelőzősére Alakult Európai Bizottságának ajánlására, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának Szél kontra Magyarország, továbbá Fehér kontra Magyarország ügyben hozott határozataira utalva kifejtette, hogy az zárkák minimális mérete nem a felperesi állítás szerinti 6 m<sup>2</sup>, hanem 3 és 4 m<sup>2</sup> közötti ezen nemzetközi szervezetek előírásai szerint.

A másodfokú bíróság teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak - figyelemmel a Pp. 228. § (4) bekezdésére - nem volt fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett része.

A fellebbezés nem alapos.

A felperes keresetlevelében kártérítési igényt érvényesített, amelyre az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni.

A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. E törvényi rendelkezés alapján a kártérítési felelősség törvényi feltételei a következők. Jogellenes magatartás az alperes oldalán, a felperest ért kár, és az ezek közötti közvetlen okozati összefüggés. Ezek együttes feltételek, ezért bármelyik hiánya esetén a kártérítési igény nem teljesíthető, és a többi feltétel fennállását már nem kell vizsgálni. Amennyiben ezen három törvényi feltétel együttes fennállása igazolt, úgy az alperes kimentheti magát annak igazolásával, hogy a károkozás nem volt neki felróható. A perben a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a kártérítési felelősség említett három törvényi feltételének együttes fennállását a felperesnek kellett bizonyítania, míg a felróhatóság hiányának bizonyítása az alperest terhelte.

A Ptk. 355. § (4) bekezdése kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést, az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást, vagy költséget írja elő megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez, vagy kiküszöböléséhez szükséges. A felperes keresetében tartalmilag nem vagyoni kártérítés iránti igényt érvényesített az általa sérelmezett alperesi magatartásokkal összefüggésben. Keresetlevelében

sérlemelte, hogy egészségi állapotával összefüggésben koleszterin mentes étrendre szorult, amit nem kapott meg. Ezzel összefüggésben nem biztosították számára a megfelelő egészségügyi ellátást és megfelelő elhelyezést sem. Megfosztották a televízió által nyújtott művelődési lehetőségtől a 2013. október 30. és november 13. közötti időszakban, 2013. október 10-én a soros beszélőre nem engedték be hozzátartozóját, továbbá az enyhébb büntetés-végrehajtási szabályok alkalmazását kérlemelte, és ezzel kapcsolatos intézkedés az alperes hibájából húzódott el.

A Bv. intézetekben való elhelyezési körülményekről köztudomásúnak mondható, hogy azok nem megfelelőek. A Pp. 163. § (3) bekezdése a köztudomású tények tekintetében lehetővé teszi, hogy ezek tekintetében ne kelljen bizonyítási eljárást lefolytatni. Azonban az is köztudomásúnak minősíthető, hogy ezek a körülmények nem maguknak a büntetés-végrehajtási intézeteknek róhatók fel, így az alperes esetében sem szorul külön bizonyításra a kimentési ok fennállása.

A periratok között rendelkezésre áll a felperes feljelentése alapján indult nyomozás során készült és kiegészített igazságügyi orvosszakértői vélemény, amelynek alapján megállapítható, hogy a felperes távolabbi és közelebbi kórelőzményéből magas vérnyomás betegség, szívingerület képzési- és vezetési zavar, veszélyeztető bal szívfél elégtelenség, szívinfarktus utáni állapot, és magas vérszérum koleszterinszint emelhető ki. Mindemellett a vastagbélrák kialakulásának kockázata is az átlagosnál nagyobb. A nyomozás során kirendelt szakértő azonban azt is megállapította, hogy a felperes kórállapotai a büntetés-végrehajtási egészségügyi szolgálat előtt ismertek voltak, és azoknak megfelelő célszerű, szakszerű és időszerű gyógykezelést biztosították részére. A kiegészített szakvélemény a periratok részét képezi, és a tárgyalási jegyzőkönyvekből megállapíthatóan a 2014. szeptember 10-i, illetőleg november 19-i tárgyalásokon ismertetésre is került egyéb iratok mellett. Utal arra a másodfokú bíróság, hogy az utóbbi tárgyaláson a felperes csak az iratismertetést követően érkezett meg a tárgyalásra, így erről emiatt nem szerezhett tudomást. A kiegészítő szakvéleményben rögzíti a szakértő azt is, hogy nem mutatható ki a diéta, illetőleg a gyógyszerelés tekintetében olyan kezelési hiányosság, amellyel a felperes életét, testi épségét közvetlenül veszélyeztették volna, vagy megszegték volna az orvosi foglalkozás szabályait. Utal továbbá a másodfokú bíróság arra, hogy a kiegészített szakvéleménynek a tartalma ismert kellett, hogy legyen a felperes előtt, mert a nyomozati eljárásban a szintén a periratok részét képező iratismertetésről felvett ügyészégi jegyzőkönyvből ez a tény kitűnik, még akkor is, hogy ha a felperes kifogásolta a szakvélemény tartalmát.

Ebből következően nem állapítható meg, hogy az alperes jogellenes magatartást tanúsított volna azzal, hogy nem biztosított külön diétás étkezést, amit a zárójelentésben nem írtak elő, vagy azzal, hogy orvosi javallat nélkül nem helyezte el az egészségügyi részlegben található zárkában a felperest, továbbá hogy nem biztosította volna megfelelően a gyógyszerelés lehetőségét számára, és nem végeztetett el olyan szűrővizsgálatot, amelyet a felperes keresetlevelében szükségessként megjelölt.

Rámutat a másodfokú bíróság arra is, hogy a nem vagyoni kár tényleges kárt kell, hogy jelentsen, így önmagában az, hogy a felperes tartott attól, hogy rosszulléte esetén nem tud jelezni az őrszemélyzetnek, illetőleg az, hogy egészségi állapota miatt aggódott, önmagában még nem minősíthető nem vagyoni kárnak.

A művelődés lehetősége a másodfokú bíróság megítélése szerint sem azonosítható kizárólagosan a TV használatával, így az, hogy mintegy két hét időtartamra a felperes ahhoz nem ért hozzá, nem jelentett nem vagyoni károkozást az alperes részéről.

Az enyhébb büntetés-végrehajtási fokozatba való helyezési kérelmet a periratok szerint a felperes 2013. október 15-i keltezéssel terjesztette elő, és 2013. november 20-án az illetékes bíróság arról határozatot hozott. A csatolt iratok nem utalnak e körben alperesi mulasztásra. A Pp. 192. § (1) bekezdése értelmében a bíróság - értve ez alatt a polgári per bíróságát - valamilyen irat beszerzése iránt csak abban az esetben intézkedik kérelemre, hogy ha a félnek magának közvetlenül nincs jogosultsága az ilyen irat beszerzésére. A saját ügyében rendelkezésére álló iratokat magának a félnek kell a bíróság számára becsatolnia a polgári perben.

Egyebekben a másodfokú bíróság - ideértve a hozzátartozó látogatásával kapcsolatos körülményeket is - egyetért az elsőfokú bíróság helyes indokaival, ezek tekintetében a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően csak utal a helyes indokokra azok megismétlése nélkül.

A fellebbezésben a felperes sérelmezte még, hogy az első fokon eljáró bíró kizárása iránti kérelmét elutasították. E körben az iratok között megtalálható az elutasító határozat, melynek indokaival a másodfokú bíróság is egyetért. Rámutat arra, hogy az eljárás egésze alapján sem állapítható meg olyan eljárásjogi mulasztás, vagy cselekmény az elsőfokú bíróság részéről, ami arra utalna, hogy ne tárgyilagosan ítélte volna meg az ügyet (Pp. 13.§ (1) bekezdés e) pont). Elfogultsága nem állapítható meg. Arról, hogy a rendfenntartás tekintetében milyen intézkedéseket lát szükségesnek, a bíróság saját belátása szerint határoz a Pp. szabta keretek között.

A felperes külön is sérelmezte az elsőfokú perköltségről szóló rendelkezést. A Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a pernyertesség/pervesztesség következménye az, hogy a pernyertes fél költségeiben marasztalni kell a pervesztes felet. A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgy értékéhez képest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján megállapítható ügyvédi munkadíjakat az alperes javára igen jelentős mértékben mérsékelte is.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

Észlelte ugyanakkor azt, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt kereseti illeték viseléséről nem rendelkezett az elsőfokú bíróság, már pedig az erről való rendelkezés hivatalból kötelező, így a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében még fellebbezési korlátok sem érvényesülnek e tekintetben. A másodfokú bíróság ezért kiegészítette az elsőfokú ítéletet a Pp. 225. § (6) bekezdésének alkalmazásával. A pervesztes felperes költségmentessége folytán nem kötelezhető kereseti, illetve fellebbezési illeték viselésére, melyeket ezen okból a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A másodfokú perköltségről való rendelkezés ugyancsak a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul, azzal, hogy a másodfokú bíróság maga is élt az ügyvédi munkadíj mérséklésének lehetőségével 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazásával. A megállapított összeg az IM rendelet 4/A.§ szerinti áfát is magában foglalja.

Budapest, 2015. november 19.

**dr. Csepinszky Andrea s. k.**  
**a tanács elnöke**

**dr. Pávlisz Beatrix Hajnalka s. k. . Klicsuné dr. Sólyom**

**előadó bíró**

**Livia s. k. bíró**

A kiadmány hitelül: